Bildande av Kanabergets naturreservat i Ludvika kommun

Beslut

Länsstyrelsen i Dalarnas län beslutar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) att förklara det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 2, som naturreservat. Reservatets slutliga gränser utmärks i fält.

För att uppnå och tillgodose syftet med reservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken och 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för reservatet (se föreskrifter).

Länsstyrelsen fastställer härmed även skötselplanen, enligt bilaga 5, med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken. Skötselplanen innehåller även beskrivningar i enlighet med 17 § nyssnämnda förordning för Natura 2000-området Kanaberget (SE0620305) och ersätter bevarandeplanen för Natura 2000-området Kanaberget, fastställd 2005-08-12 av Länsstyrelsen enligt 17 § Förordningen om områdesskydd (dnr 511-08222-2005).

Förvaltare ska vara Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Kanaberget
Kommun	Ludvika
Län	Dalarna
NVR id	2045008
Natura 2000-beteckning	SE0620305
Församling/socken	Säfsen
Naturgeografisk region	Vågig bergkullterräng
Fastigheter	Del av Säfsen 2:1 (kommer att få annan beteckning efter förrättning)
Lantmäteriärende	W13729 och W13338
Areal	Total areal: 121,1 hektar Landareal: 119,5 hektar Produktiv skogsmark: 91,8 hektar

Syfte med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara områdets naturskogar och våtmarker samt andra ingående prioriterade bevarandevärden inklusive förekommande livsmiljöer och arter enligt art- och habitatdirektivet. I syftet ingår att restaurera några mindre delområden med lägre naturvärden.

Syftet ska nås genom

Föreskrifter för området

Områdets skyddsvärda naturmiljöer och arter bevaras genom föreskrifter som förhindrar skogsbruk och annan exploatering av den känsliga miljön i området.

Naturvårdande förvaltning

Naturvärdena i större delen av området utvecklas bäst genom att naturliga processer får verka och lämnas till fri utveckling. Contortatallen i reservatet avvecklas på lämpligast sätt.

Skäl för beslut

Prioriterade bevarandevärden

Biologiska värden

De prioriterade bevarandevärdena är den västlig taiga som finns i reservatet med gran- och tallskogar som är gamla och hyser höga naturvärden. Större delen av området äger den naturliga skogens artsammansättning och ekologiska funktion. Området är variationsrikt både vad gäller skogens trädslagsblandning, åldersfördelning och dimensioner. Det finns ställvis mycket död ved i olika dimensioner och nedbrytningsstadier. Även våtmarkerna hör till de prioriterade bevarandevärdena. Sammantaget ger allt detta goda förutsättningar för stor artrikedom både bland växter och djur. Skyddet av skogen och våtmarkerna i Kanabergets naturreservat är därför ett led i bevarandet av biologisk mångfald.

Natura 2000

Kanaberget är utpekat som ett särskilt bevarandeområde i det internationella Natura 2000-nätverket. Syftet med Natura 2000-området SE0620305 Kanaberget är att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus för följande naturtyper:

- 3160 Myrsjöar
- 7140 Öppna mossar och kärr
- 9010 Västlig taiga

Miljökvalitetsmål

Detta beslut om att skydda Kanabergets naturreservat bidrar till att uppfylla miljökvalitetsmålen Levande skogar, Myllrande våtmarker och Ett rikt växt- och djurliv.

Motiv för bildande av naturreservat

Skyddsform

Det främsta hotet mot bevarandevärdena är skogsbruk eller hydrologisk påverkan av olika slag. Områdets naturvärden är sådana att de kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Delar av området är i behov av skötselåtgärder för att på sikt kunna utveckla höga naturvärden. Detta tillgodoses bäst genom bildande av naturreservat.

Beslutet följer de riktlinjer som gäller för Länsstyrelsens prioritering av områdesskydd.

Planeringsbakgrund

Natura 2000

Området är utpekat som Natura 2000-område enligt 7 kap 27 § i miljöbalken.

Riksintressen

Reservatet ligger inom Säfsnäs-Grangärde Riksintresse för rörligt friluftsliv enligt miljöbalkens 4 kap 2 §.

Kommunal översiktsplan

Kanaberget nämns i översiktsplanen från 2013 då det är ett Natura 2000-område.

Avvägning mellan allmänna och enskilda intressen

Med hänsyn till områdets värden och naturreservatets syften kommer pågående markanvändning att avsevärt försvåras. Länsstyrelsen bedömer att områdets värden bäst ges ett långsiktigt skydd genom bildande av naturreservat. Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets syften och värden. De är främst avsedda att begränsa skador på mark samt växt- och djurliv. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna för mark och vattenområden enligt 3 kap. miljöbalken samt den kommunala översiktsplanen.

Konsekvensutredning

Länsstyrelsen bedömer att de inskränkningar som sker i allmänhetens rätt att färdas och vistas i området är av sådan ringa omfattning att någon konsekvensutredning enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning inte behövs.

Reservatsföreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med reservatet förordnar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter skall gälla.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för de åtgärder som behövs för att nå syftet med reservatet och som framgår av föreskrifterna under B nedan. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för uppföljning av bevarandemål och åtgärder som framgår av Skötsel- och bevarandeplanen, bilaga 5. Vidare ska föreskrifterna heller inte något hinder för

underhåll av de vägar som visas på kartan i bilaga 2, enligt de anvisningar som framgår av bilaga 4.

A Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägaren och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. anordna upplag, gräva, schakta, dika, dämma eller på något sätt skada mark eller vatten.
2. avverka skog, utföra skogsvårdande åtgärd, upparbeta eller ta bort dött träd eller vindfälle eller på annat sätt skada växande eller döda träd, stubbar och buskar, med följande undantag:
    - befintliga sikt- och skjutgator för jaktändamål får underhållsröjas.
3. gödsla, kalka, sprida aska eller använda bekämpningsmedel.
4. framföra motordrivet fordon i terrängen på barmark, med följande undantag:
    - uttransport av älg, björn, hjortvilt eller vildsvin får ske med fordon endast om skador på mark och vegetation inte uppkommer.
    - för tjänstemän i sjukvårds-, polis- eller räddningsärende. Insatsen ska omgående anmälas till Länsstyrelsen.
5. plantera in, så eller sätta ut växter, djur eller andra organismer.
6. anlägga mark- eller luftledning, uppföra ny byggnad, mast eller annan anläggning inklusive jakttorn, med följande undantag:
    - jaktpass av dittransporterat naturmaterial får uppföras.
7. utfodra djur, lägga ut åtel eller vidta andra åtgärder för att locka/samla djur till vissa platser, med följande undantag:
    - det är tillåtet att sätta upp saltsten om denna placeras på fastmark.
    - det är tillåtet med småfågelmatning.
8. upplåta korttidsjakt.
9. bedriva jakt med fälla, inklusive snara, med följande undantag:
    - jakt med minkfällor är tillåtet.

B Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om markägare och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom naturreservatet:

1. utmärkning av reservatet, uppsättning av informationstavla i områdets norra del.
2. skötsel av naturreservatet genom fri utveckling i skötselområde 1 och 2, avverkning av contortatall i skötselområde 3, enligt karta, bilaga 3.
3. undersökningar för uppföljning av skötselplanen och reservatets syfte.

C Ordningsföreskifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. skada växande eller döda – stående eller omkullfallna – träd, stubbar och buskar, med följande undantag:
   - insamling av löst liggande, mindre, torra grenar och kvistar i syfte att göra upp eld.
2. framföra motordrivet fordon på barmark.

Utan tillstånd från Länsstyrelsen är det förbjudet att:

3. gräva upp växter, plocka mossor, lavar och vedlevande svampar eller samla in djur (tex insekter),
4. genomföra eller bedriva tävlingar, lägerverksamhet och andra större (fler än 100 deltagare) organiserade arrangemang,

Motiv och förtydliganden till föreskrifter

I punkterna ***A1-A6*** och ***C1-C4*** förbjuds åtgärder som kan skada djur, växter eller strukturer som är viktiga för att områdets naturvärden ska bibehålla eller uppnå gynnsam bevarandestatus.

I punkt ***A2*** förbjuds alla former av avverkningar och skogsskötselåtgärder, vilket är en förutsättning för att områdets värden ska bibehållas. Denna föreskrift innebär att bestämmelserna i skogsvårdslagen och Skogsstyrelsens föreskrifter om bekämpning av skadeinsekter och tillvaratagande av skadad skog ej ska gälla inom naturreservatet. Uppkommer insektskador på skog i anslutning till naturreservatet som en följd av att åtgärder för insektsbekämpning inte vidtagits inom reservatet ska frågan om ersättning bedömas enligt skadeståndsrättsliga regler.

I punkt ***A3*** framgår det bland annat att man inte får sprida aska i reservatet. Förbudet avser askåterföring av biobränsle och gäller inte spridning av kremeringsaska, då detta anses ha försumbar påverkan på naturmiljön.

Punkt ***A4*** *och* ***C2*** reglerar terrängkörning. Detta är i huvudsak även förbjudet enligt terrängkörningslagen, men förtydligas genom denna föreskrift. Terrängkörning med motordrivna fordon ger vegetations- och markskador, särskilt om tunga fordon används eller om körning sker i våtmarker, vilket skadar den biologiska mångfalden och minskar upplevelsen av ett orört område. Angående undantaget från föreskrift A4 som handlar om uttransport av vilt ska begreppet ”skador” inte i tolkas lika strikt som ”märken”. Eventuella spår måste dock alltid kunna växa igen under en vegetationssäsong. För att uppnå detta krävs noggrann planering av jaktens utförande med hänsyn till markbeskaffenhet. Allvarliga och bestående skador uppstår annars lätt på känslig mark, framför allt myrmark. Avvägningen bedöms tillgodose såväl jaktintresset som skyddet av mark och vegetation samt friluftslivets intressen.

Punkten ***A6***: Olika typer av anläggningar inklusive eventuellt behov av markarbeten och vägar för uppförande och underhåll kan skada den biologiska mångfalden och minskar påtagligt upplevelsen av ett ”orört” område. Undantag medges för jaktpass av

dittransporterat naturmaterial som är anpassat till platsen och ”smälter” in i naturen. Taköverbyggnad får under jakten bestå av en presenning men denna får ej permanent vara kvar i skogen. Jakttorn får inte uppföras, dock får gamla stå kvar om de underhålls.

Punkten ***A7*** reglerar jakten inom naturreservatet genom att förbjuda åtling och annan utfodring av djur eftersom detta kan orsaka skada på mark. Saltstenar tillåts dock om denna placeras på fastmark, liksom eventuell matning av småfåglar. Slaktrester efter fällt vilt tillåts ligga kvar.

I punkt ***A8*** förbjuds upplåtande avkorttidsjakt, med korttidsjakt avses i det här fallet jaktupplåtelse kortare än 1 år. Förbudet finns för att jaktutövarna ska ha en ingående kunskap om områdets naturvärden/skyddsbehov och vilka hänsyn som behöver tas vad gäller bl.a. jaktens omfattning och utövning. Jaktgäster accepteras endast om de medföljer nyttjanderättsinnehavare – d.v.s. de ska bedriva jakt tillsammans.

I punkt ***A9*** förbjuds jakt med fällor. Denna jaktform bedöms ej vara av samma starka allmänna intresse som annan jakt, utan bedrivs främst i beståndsreglerande syfte. Utgångspunkten bör därför vara att endast tillåta jakt med fällor om det finns skäl att reglera specifika arter. Utestående fällor minskar också upplevelsen av ett ”orört” område och kan upplevas negativt av friluftslivet. Det kan även innebära en risk för fredade arter som exempelvis ugglor. Undantag för minkfällor medges för att minkjakt är motiverad ur naturskyddssynpunkt och att fällfångst är den enda realistiska jaktmetoden. Även slagfällor är tillåtna vid minkjakt eftersom naturvårdsnyttan bedöms större än risken att enstaka individer av andra arter dödas. Fällor ska alltid märkas med namn och adress.

Punkterna ***B 1 – B 3*** medger att vissa åtgärder får vidtas i reservatet. Länsstyrelsen bedömer att nyttan med dessa åtgärder är avsevärd. Skötsel av reservatet behövs för att behålla och uppnå gynnsam bevarandestatus för utpekade naturtyper. Forskning och uppföljning ingår som en naturlig del i reservat av denna karaktär, och är även ett krav som ställs på Natura 2000-objekt.

C3. Förekomsten av ett flertal värdefulla, ofta rödlistade, organismer motiverar skydd mot sådan plockning och insamling som kan inverka menligt på berörda populationer. Infångande av insekter, för exempelvis artbestämning på plats, som sedan släpps ut direkt igen är dock ok. Det är angeläget att undersökningar och insamlingar som förbättrar kunskapen om reservatets organismvärld kan ske. Normalt bör sådana undersökningar kunna medges under förutsättning att de har ett allmänt intresse, att undersökningsmetoden inte orsakar bestående skada och att resultaten tillgängliggörs. Matsvamp och bär får givetvis plockas i reservatet. Eftersom jakt och fiske inte ingår i allemansrätten regleras dessa verksamheter inte av förskrift C3. Då det är en rättighet förbehållen markägaren, eller den jakt- eller fiskeorganisation som företräder denne, regleras eventuella inskränkningar under föreskriftsavsnitt A.

I punkt ***C4*** förbjuds att utan Länsstyrelsen tillstånd bedriva arrangemang med mer än 100 deltagare i naturreservatet. Vid fler deltagare än detta bedömer Länsstyrelsen att tillstånd behövs för att avgöra om det finns risk för slitage och störning vilket kan ha negativ påverkan på naturvärdena. Fler besökare i reservatet är normalt positivt. Olika organiserade arrangemang kan dock, om de bedrivs i olämplig omfattning, tid eller plats,

störa andra besökare och negativt påverka naturmiljön. För att kunna inrikta den organiserade verksamheten till en hållbar och miljöanpassad sådan, krävs därför tillstånd av Länsstyrelsen enligt punkt C4. Länsstyrelsen kan då ställa villkor och anvisa passande plats etc.

Det är tillåtet att tälta i reservatet och att elda under förutsättning att man tar hänsyn och inte stör häcknings- och spelplatser och inte skadar växande eller döda träd. Vill man inte ta med sig egen ved går det bra att plocka torra kvistar från marken, se undantaget under ***C1***. Däremot får man t ex inte elda med delar av torrakor och stubbar eller liggande döda träd, så kallade lågor.

Ärendets handläggning

Områdets naturvärden har varit kända under lång tid och Kanaberget finns bland annat med i ”Naturvårdsprogram för Kopparbergs Län” från 1988. Sedan mitten av 2000-talet har området varit skyddat som Natura 2000-område. Under 2010 beslutade riksdagen att en del av Sveaskogs markinnehav skulle användas som bytesmark för att byta till sig skogsmark med höga naturvärden från de stora skogsbolagen, den så kallade ESAB-uppgörelsen. Kanaberget var ett av områdena som kom att omfattas av uppgörelsen och 2014 bytte naturvårdsverket till sig marken från Bergvik Skog AB som då var markägare.

Ärendet skickades ut på extern remiss under våren 2016.

Hellefors Jaktskytteklubb framför i sitt svar att de inte har något att invända mot reservatsbildningen.

Jägareförbundet Dalarna tillstyrker bildandet av naturreservatet i enlighet med remissen.

Sveriges geologiska undersökning har inga synpunkter på beslutet.

Naturvårdsverket ser endast behov av mindre ändringar och tillstyrker förslaget med dessa ändringar inarbetade, vilket Länsstyrelsen till största del nu gjort.

Ludvika kommun framför i sitt remissvar att det kan vara betänkligt att ha allmän jakt inom reservatet när syftet är att bevara höga naturvärden och att det borde vara förbjudet med hönsfågeljakt i reservatet. De framför att det finns minst en spelplats för tjäder inom reservatet och att tjäder finns med i artskyddsförordningen. Populationerna av skogshöns i stort påverkas inte av avskjutning utan det är andra faktorer som inverkar på reproduktionsframgång och överlevnad. Länsstyrelsen anser det därför inte motiverat med ett jaktförbud inom reservatet. Ludvika kommun föreslår även att skoterkörningen i reservatet bör begränsas, då området skulle kunna fungera som ett så kallat tyst område för friluftslivet. På vintern är det skoterburna friluftslivet mer eller mindre de enda som nyttjar området så risken att störa annat friluftsliv är i dagsläget litet. Det finns heller inget som tyder på att naturmiljön i området påverkats negativt av skoterkörning. Länsstyrelsen anser att ett förbud för motorfordon på snötäckt mark inte är motiverat och kommer inte att justera detta i föreskrifterna.

Upplysningar

Dispens från föreskrifter

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen med stöd av 7 kap 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter för naturreservatet. I och med områdets status som Natura 2000 gäller dock särskilda bestämmelser för tillstånd enligt 7 kap. 28a § miljöbalken.

Kungörelse

Beslutet kungörs på det sätt som gäller för författningar i allmänhet. Beslutet delges sakägarna enligt sändlista med delgivningskvitto.

Föreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken träder i kraft omedelbart, även om beslutet överklagas.

Överklagan

Beslutet kan överklagas till Regeringen, Miljö- och energidepartementet, se bilaga 6.

Beslutande

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Ylva Thörn. I den slutliga handläggningen deltog även jurist Sarah Bauer, antikvarie Ingegerd Sundkvist, planhandläggare Inger Friman, funktionssamordnare Jemt Anna Eriksson och naturvårdshandläggare Fredrik Enoksson, den sistnämnda föredragande.

Ylva Thörn

Landshövding

Fredrik Enoksson

Naturvårdshandläggare

Bilagor:

Bilaga 1	Översiktskarta
Bilaga 2	Beslutskarta
Bilaga 3	Föreskriftskarta
Bilaga 4	Generellt undantag för väghållning

Bilaga 5 Skötsel- och bevarandeplan för naturreservatet och Natura 2000-området Kanaberget

Bilaga 6 Överklagningsformulär (markägare och sakägare)

Sändlista: (sändlistan är borttagen i webbversionen)

Översiktskarta Kanabergets naturreservat Bilaga 1

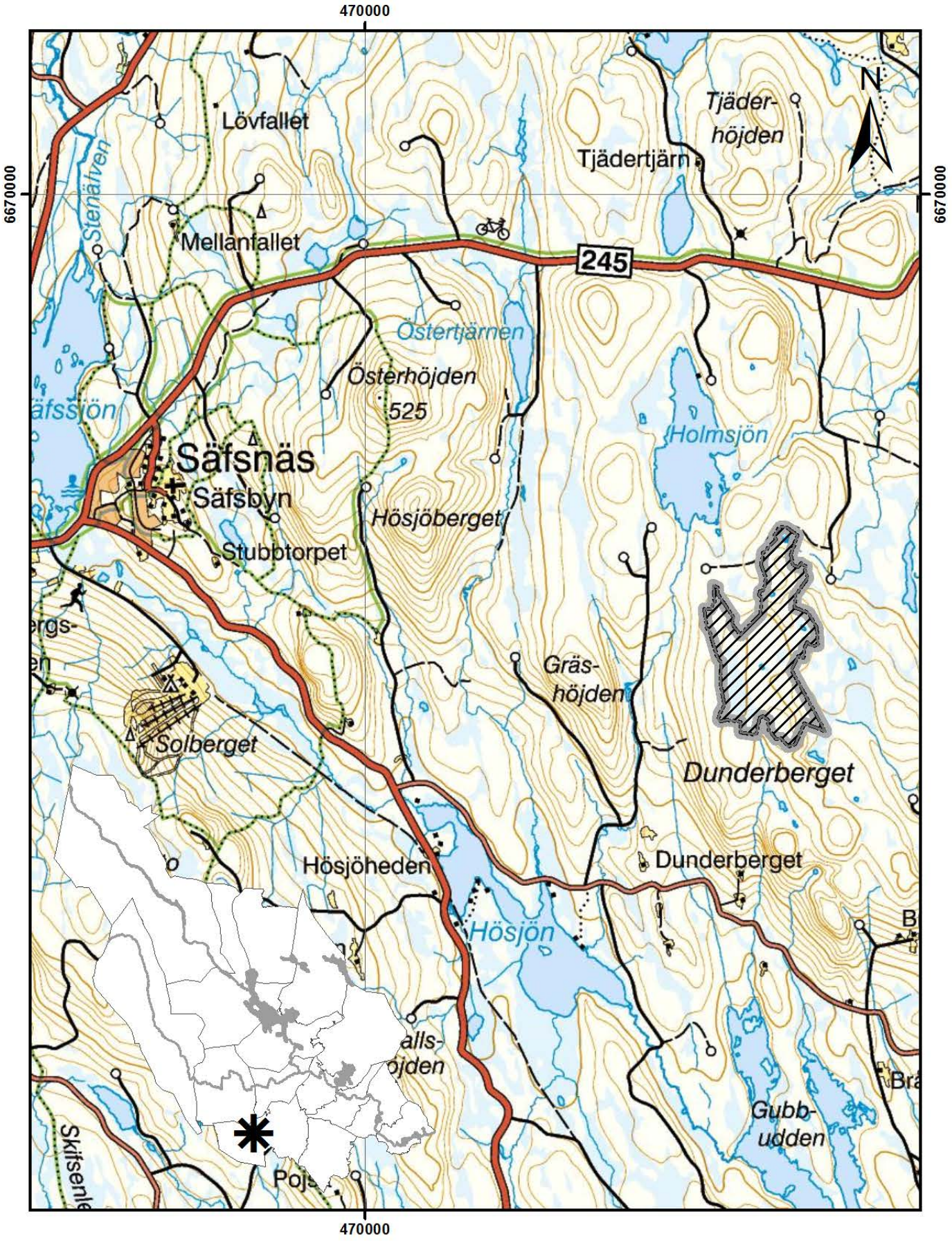

Skala 1:50 000

0 500 1 000 2 000 3 000 4 000 5 000

Meter

Teckenförklaring

Kanabergets Naturreservat

Bakgrund: Lantmäteriets vägkarta. Koordinatsystem: SWEREF99 TM © Länsstyrelsen, Lantmäteriet

Beslutskarta Kanabergets naturreservat Bilaga 2

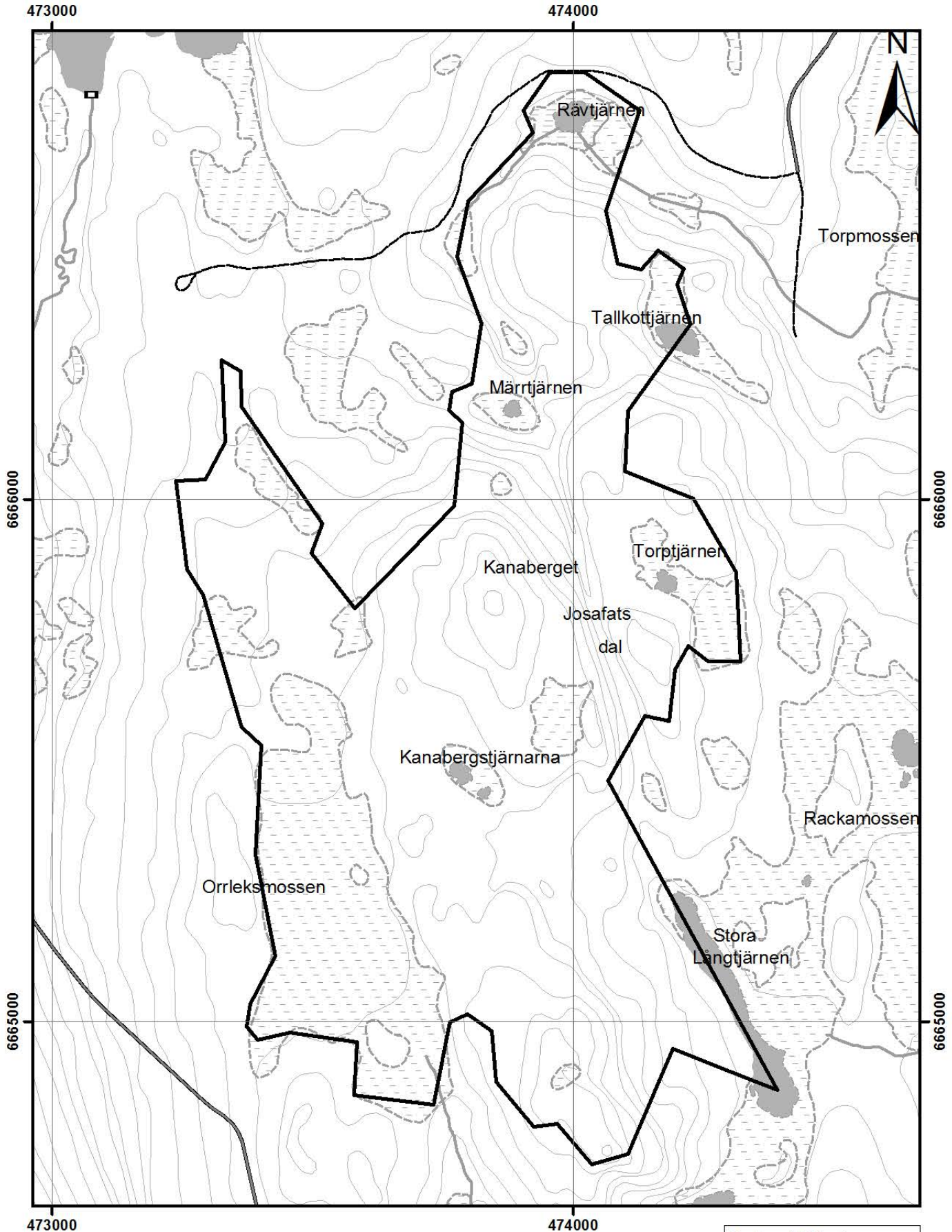

Skala 1:10 000

0 500 1 000

Meter

Bakgrund: Lantmäteriets fastighetskarta. Koordinatsystem: SWEREF99 TM © Länsstyrelsen, Lantmäteriet

Teckenförklaring

- Naturreservatsgräns
- Dammbyggnad
- Mindre bilväg
- Sämre bilväg
- Bäck/dike
- Vatten
- Sankmark
- Sankmark, svårframkomlig

Föreskriftskarta Kanabergets naturreservat Bilaga 3

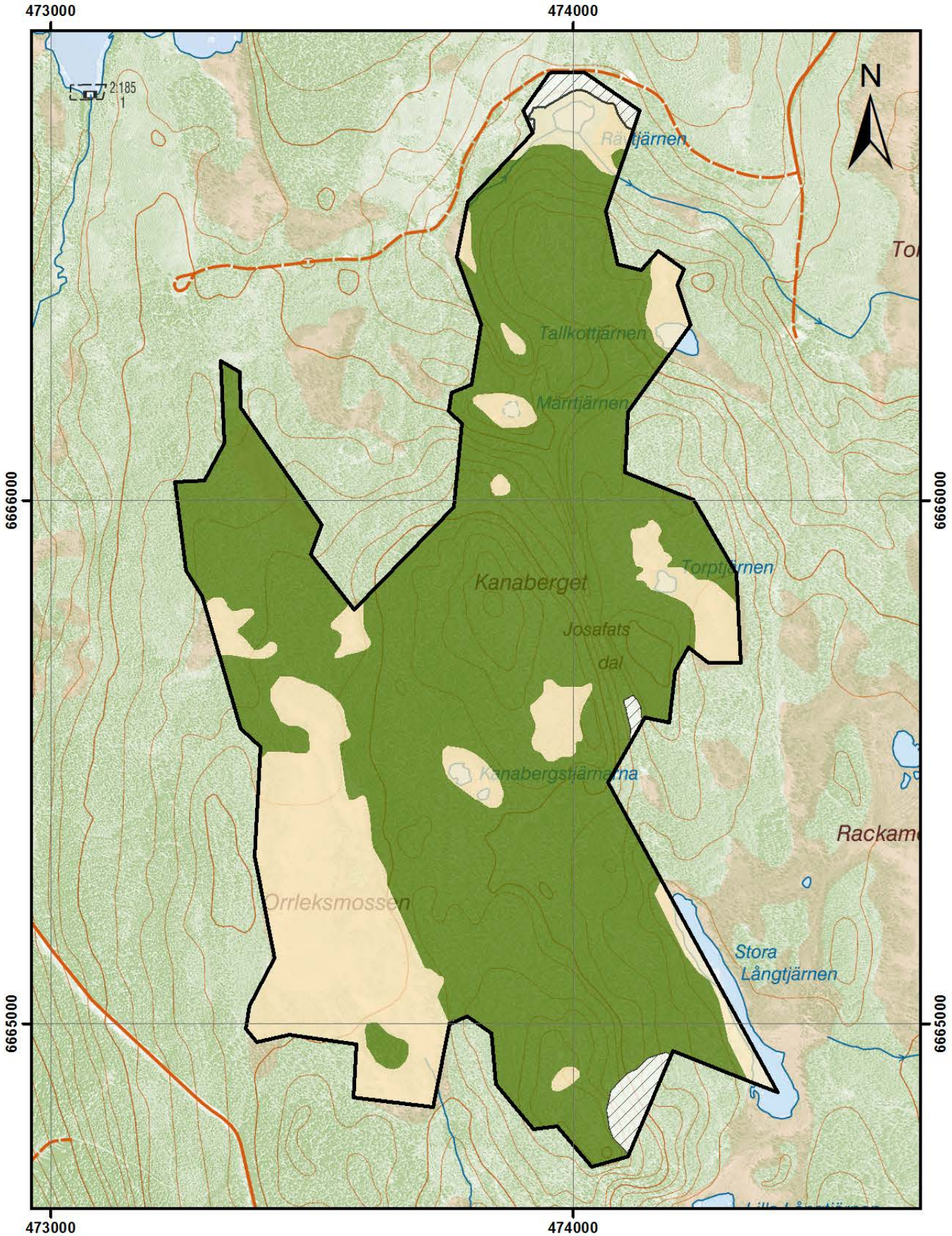

Skala 1:10 000

0 250 500

Meter

Bakgrund: Lantmäteriets fastighetskarta Koordinatsystem: SWEREF99 TM © Länsstyrelsen, Lantmäteriet

Teckenförklaring

- Skötselområde 1 - Fri utveckling
- Skötselområde 2 - Fri utveckling
- Skötselområde 3 - Avverkning Contortatall

GENERELLT UNDANTAG FÖR VÄGHÅLLNING MM

Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren rätt att inom vägområdet utföra de åtgärder som kan behövas för att hålla vägen i gott skick.

Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren vidare rätt att fälla träd och röja sly och buskar utanför vägområdet, inom det s k siktröjningsområdet, intill en bredd av en meter där vägen är i huvudsak rak och intill en bredd om två meter i innerkurvor.

Definitioner av vägområde, siktröjningsområde och väganläggningens olika delar framgår av nedanstående principskiss.

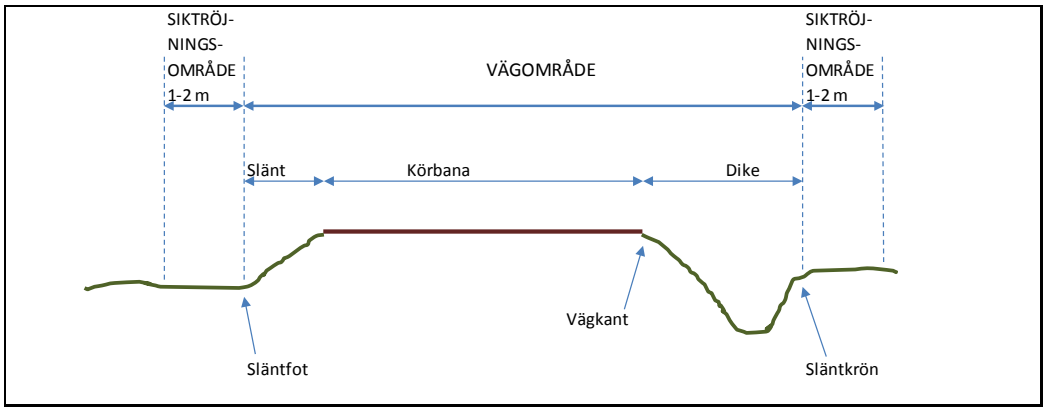

Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren rätt att fälla och/eller kapa s k farliga kantträd mm, i enligt med nedanstående principskiss.

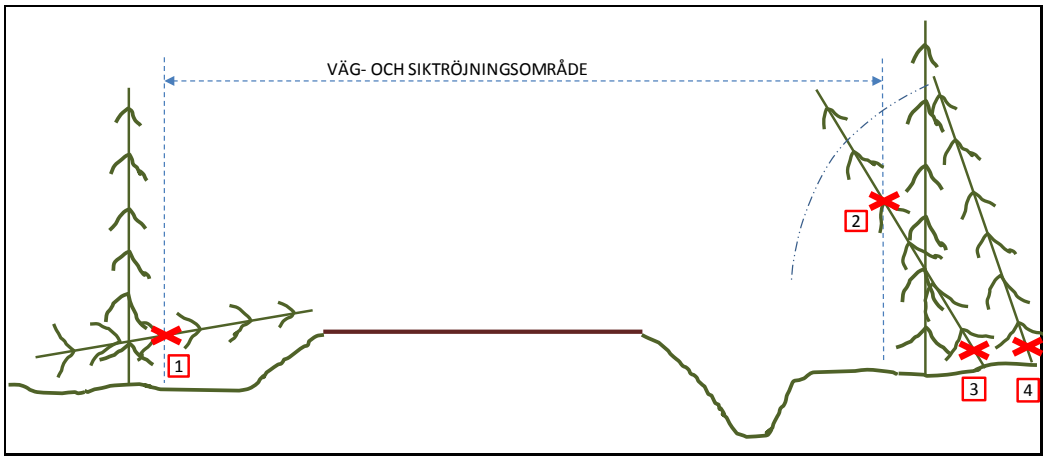

Nedfallna träd som inkräktar i vägområde och/eller siktröjningsområde får kapas i gränsen för siktröjningsområdet (1).
Lutande träd som inkräktar i vägområde och/eller siktröjningsområde får kapas vid gräns för siktröjningsområdet (2) alternativt vid rot (3).

Lutande träd utanför siktröjningsområdet som riskerar att inkräkta i eller falla in i siktröjningsområdet och/eller vägområdet får kapas vid rot (4).

För samtliga fall gäller att fällda och/eller kapade träd, delar av träd mm, skall kvarlämnas i terrängen. Dock alltid utanför gräns till det s k siktröjningsområdet. Vid utförande av dessa åtgärder, liksom vid åtgärder för vägens bestånd och brukande i övrigt, skall väghållaren söka minimera åverkan i terrängen, d v s i möjligaste mån minimera skada på de naturvärden mm som naturreservatet syftar till att skydda.

Inför större arbeten, till exempel byte av vägtrumma/vägbro i vattendrag, något som kan kräva anmälan om vattenverksamhet eller efter omfattande stormfällning, ska Länsstyrelsen underrättas i förväg om de planerade arbetena.

Observera att beakta övrig gällande lagstiftning i samband med att åtgärder ska utföras.

Skötsel- och bevarandeplan för naturreservatet och Natura 2000-området Kanaberget

Kanabergstjärnarna (överst) och Josafats dal (nederst). Foto: Fredrik Enoksson

Innehåll

Administrativa data 3
Beskrivning av området 4
Geovetenskap 4
Biologi 4
Kulturhistoria 7
Jakt, fiske och övrigt friluftsliv 7
Natura 2000 7
Allmänt 7
Tillståndsplikt och samråd 7
Utpekade Natura 2000-naturtyper 8
Bevarandesyftet med Natura 2000-området 8
Hotbild mot utpekade värden inom Natura 2000-området 8
Källförteckning 10
Avvägningar mellan bevarandevärden 11
Syfte med naturreservatet 11
Prioritering mellan bevarandevärden 11
Skötselområden med bevarandemål och åtgärder 11
Skötselområde 1: Sjöar och öppna mossar och kärr 11
Skötselområde 2: Västlig taiga 12
Skötselområde 3: Talldominerade ungskogar med lägre naturvärden 13
Skötselområde 4: Friluftsliv och anläggningar 14
Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder 15
Jakt och fiske 15
Dokumentation och uppföljning 15
Dokumentation 15
Uppföljning 16
Revidering av skötselplanen 16
Bilaga A: kartor 17
Bilaga B - Hotbild mot utpekade värden inom Natura 2000-området 19

Beskrivningsdel

Administrativa data

Namn	Kanaberget
NVR id	2045008
Natura 2000-beteckning	SE0620305
Län	Dalarna
Kommun	Ludvika
Markslag: *(uppdelning enl. Naturvårdsverkets rapport nr 5391)*	
Tallskog	42,2 hektar
Granskog	15,8 hektar
Barrblandskog	25,1 hektar
Barrsumpskog	0,7 hektar
Lövblandad barrskog	5,5 hektar
Triviallövskog	0,3 hektar
Ungskog inklusive hyggen	2,2 hektar
Sumpskogsimpediment	0,4 hektar
Övriga skogsimpediment	1,5 hektar
Våtmark	25,1 hektar
Limnogen våtmark	0,4 hektar
Övrig öppen mark	0,2 hektar
Sjöar och vattendrag	1,6 hektar
Totalt	**121,1 hektar**
Nyttjanderätter	Inga kända
Övriga rättigheter	Inga kända
Bebyggelser och anläggningar	Inga kända byggnader
Förvaltare	Länsstyrelsen i Dalarnas Län

Beskrivning av området

Geovetenskap

Kanaberget ligger cirka 8 kilometer öster om Fredriksberg, på 425-470 meters höjd över havet och över det som en gång var högsta kustlinjen. Årsmedelnederbörden i området är runt 900 mm och årsmedeltemperaturen är 4 grader. Området korsas av en vattendelare, vilket får effekten att regn som faller i norra delen rinner via vattensystemet Bredsjön-Pajso-Väsman-Kolbäcksån och Mälaren och sen vidare ut i Östersjön. Regn som faller i södra delen rinner via Gällingen-Mångsälven-Svartälven-Letälven-Skagern-Gullspångsälven-Vänern, Göta älv och vidare ut i Kategatt. Gränsen för vattendelaren går ungefär mitt på Kanaberget i NV-SO riktning. Den dominerande jordarten inom reservatet är morän. Jordtäcket är tunt över delar av reservatet och på flera ställen saknas jordtäcket och berggrunden går i dagen och bildar hällar. I myrområdena är det torv som är den dominerande jordarten. Berggrunden i reservatet består av granit, något som går att studera på de hällmarker som finns där berget går i dagen.

Biologi

Skogen i reservatet är en typisk höjdlägesskog, luckig och mager. Träden är överlag väldigt gamla, där merparten är över 160 år (se karta nedan). Det är ovanligt att hitta så stora sammanhängande skogar med så hög ålder inom den hårt brukade bergslagsregionen. Träden kan trots sin höga ålder ofta vara ganska småvuxna. Det finns exempel på en tall i området som vid åldersbestämning konstaterades vara 265 år, som då endast var 8 meter hög och mätte 35 centimeter i diameter.

På hällmarker är det tall som är det dominerande trädslaget. Många av tallarna är gamla och krumma, med platta kronor. Vegetationen här är tydligt påverkad av att berggrunden består av svårvittrad granit. Detta får till följd att fältskiktet domineras av fattigvegetation så som ris och lavar, framförallt ljung, lingon, kråkris och renlavar.

Granen i reservatet är på grund av det hårda klimatet och stora snömängder ofta lågvuxen och toppbruten. I norra delen finns en brant, grandominerad västsluttning ned mot en bäck. Här finns mycket rikligt med död ved i olika nedbrytningsstadier och dimensioner, speciellt i nordvästra kanten.

I reservatet finns även en sprickdal vid namn Josafats dal som sträcker sig i nordsydlig riktning. Dalen är rik på block och det finns gott om lodytor. Här har man bland annat funnit den starkt hotade arten broktagel och flera fynd av norsk näverlav som är klassad som sårbar enligt artdatabanken. Båda dessa arter kräver hög luftfuktighet och trivs således bra i den skuggiga sprickdalen där sådana förhållanden råder. Granskogen i dalen är naturskogsartad och här finns även en stor mängd död ved. På granarna kan man förutom den tidigare nämnda norsk näverlav även bland annat hitta de rödlistade arterna garnlav och doftticka, den senare på lågor. I dalens norra del finns en liten tjärn, Märrtjärnen. Söder

och öster om den lilla tjärnen finns en gammal granskog med väldigt mycket lågor. Norr om tjärnen har man hittat hållav på en lodyta, arten har bara påträffats på fyra lokaler till i Dalarna.

Man kan hitta gamla stubbar i hela reservatet, vilket är ett resultat av den dimensionsavverkning som pågick under 1800-talet. Detta innebar att man avverkade de grövsta träden i skogen, detta förfarande har påverkat en stor del av all skog i Sverige. Området är troligen sällan påverkat av skogsbrand, brandspår saknas i levande träd, men man kan dock hitta enstaka stubbar med spår av brand.

Inom reservatet finns flera småtjärnar, Rävtjärnen, Tallkottstjärnen, Märrtjärnen, Torptjärnen och på toppen av själva Kanaberget ligger Kanabergstjärnarna. Dessa är alla omgivna av små myrområden. I reservatets sydvästra del finns Orrleksmossen. Denna är svagt sluttande mot norr och ett vattendrag rinner genom mossen och mynnar i nordväst ut i ett blött parti med mycket björk och döda granar. Orrleksossen är tillsynes helt opåverkad av dikningar och den naturliga hydrologin är bevarad. Som namnet antyder kan man anta att det på våren bjuds på spelande orrar här.

Rödlistade arter

Art	Vetenskapligt namn	Kategori
Broktagel	Bryoria bicolor	EN
Doftskinn	Cystostereum murrayi	NT
Fläckporing	Antrodia albobrunnea	VU
Garnlav	Alectoria sarmentosa	NT
Gränsticka	Phellinus nigrolimitatus	NT
Hållav	Menegazzia terebrata	VU
Kolflarnlav	Carbonicola anthracophila	NT
Kungsfågel	Regulus regulus	VU
Kötticka	Leptoporus mollis	NT
Norsk näverlav	Platismatia norvegica	VU
Solfjäderlav	Cheiromycina flabelliformis	NT
Violettgrå tagellav	Bryoria nadvornikiana	NT

Tabell över rödlistade arter observerade i naturreservatet. Kategorierna är rödlistad art enligt ArtDatabanken 2015, (EN) Starkt hotad, (VU) Sårbar, (NT) Nära hotad.

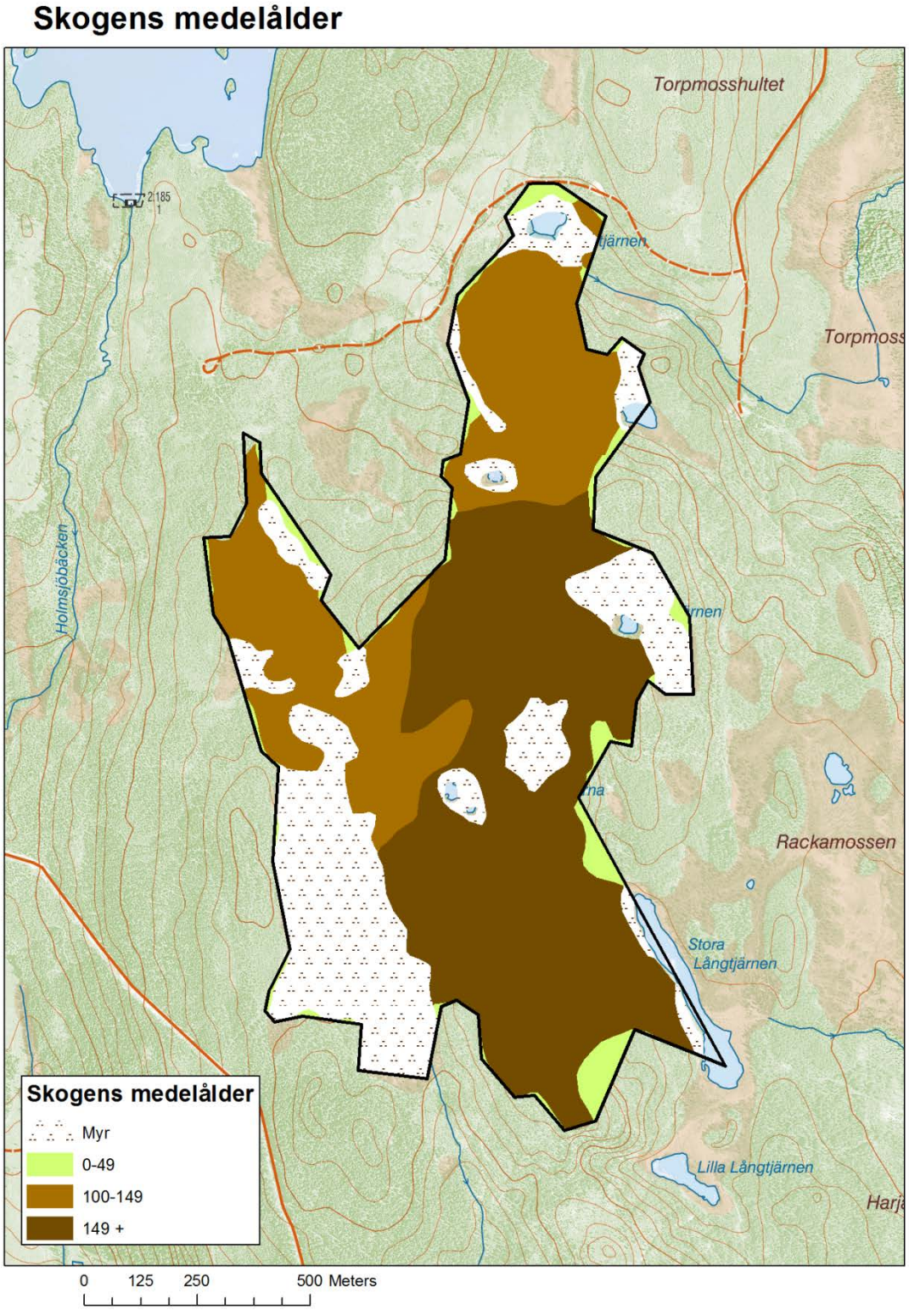

Karta över skogens medelålder år 2016.

Kulturhistoria

Som tidigare nämnts har området påverkats av dimensionsavverkning under 1800-talet. Enligt uppgift ska det även finnas kolbottnar i området, något som indikerar att det nyttjats för produktion av träkol. Träkol framställdes för att användas i hyttor och järnbruk, i detta fall har troligen kolet gått till det närbelägna Fredriksbergs bruk eller hyttan i Ulriksberg. Rester av en lada har påträffats vid Orrleksmossen, denna lada har troligtvis använts för myrslåtter.

Jakt, fiske och övrigt friluftsliv

Reservatet ligger inom Säfsnäs fiskevårdsförenings område och inom Fredriksbergs älgförvaltningsområde. Jakten arrenderas av Bergvik skog.

Natura 2000

Denna skötsel- och bevarandeplan ersätter bevarandeplanen för Natura 2000-området Kanaberget, fastställd 2005-08-12 av Länsstyrelsen enligt 17§ Förordningen om områdesskydd (dnr 511-08222-2005).

Allmänt

Namn: Kanaberget

Områdeskod: SE0620305

Områdestyp/status: SCI

Kanaberget ingår i det europeiska nätverket av skyddad natur som kallas Natura 2000. Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000- områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom att peka ut Natura2000-områden åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i skötselplanen om området även är naturreservat.

Tillståndsplikt och samråd

Föreskrifterna för naturreservatsbeslutet gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura2000. Tillstånd krävs för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön inom området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som kan påverka naturvärdena i ett Natura-område bör man samråda med Länsstyrelsen innan åtgärder påbörjas. Vid åtgärder i skogsmark hålls samråd med Skogsstyrelsen.

Utpekade Natura 2000-naturtyper

Tabellen nedan redovisar ingående naturtyper enligt EU´s art- och habitatdirektiv, arealer som är godkända av EU-kommissionen, framtida målarealer och bedömning om naturtyperna uppvisar ett gynnsamt tillstånd idag. Karta över naturtypernas utbredning finns på sida 9 i denna skötselplan.

Utpekade naturtyper	Areal godkänd av EU (ha)*	Målareal (ha)	Bevarandestatus idag
Myrsjöar 3160	1,01	1,01	Gynnsam
Öppna mossar och kärr 7140	26,91	26,91	Gynnsam
Västlig taiga 9010**	90,12	91,8	Gynnsam

*Uppdaterade arealer 2015 som ännu ej beslutats av EU. Beslut förväntas tas av regeringen under 2016.

**Prioriterad naturtyp enligt Art- och habitatdirektivet.

Bevarandesyftet med Natura 2000-området

Syftet med Natura 2000-området Kanaberget är att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper och arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden

I Natura 2000-området Kanaberget är de prioriterade bevarandevärdena västlig taiga och de myrnaturtyper som finns i området. Naturtyperna ska präglas av naturlig dynamik och frånvaro av annan mänsklig påverkan än jakt eller friluftsliv.

Motivering

En stor del av området äger den naturliga skogens artsammansättning och ekologiska funktion. Området är variationsrikt både vad gäller skogens trädslagsblandning, åldersfördelning och dimensioner. Det finns ställvis mycket död ved i olika dimensioner och nedbrytningsstadier. Myrmarkerna är i stort sett opåverkade av mänsklig aktivitet. Sammantaget ger detta goda förutsättningar för stor artrikedom både bland växter och djur.

Prioriterade åtgärder

Området är skyddat som naturreservat, ytterligare behov av bevaradeåtgärder bedöms inte behövas. Genom att delar av området förvaltas aktivt genom skötsel och andra delar lämnas för fri utveckling kommer naturvärdena öka i området på sikt i och med att skogen blir äldre och mängden död ved kommer att öka.

Hotbild mot utpekade värden inom Natura 2000-området

Se bilaga B.

Naturtypskarta för Natura 2000 området Kanaberget.

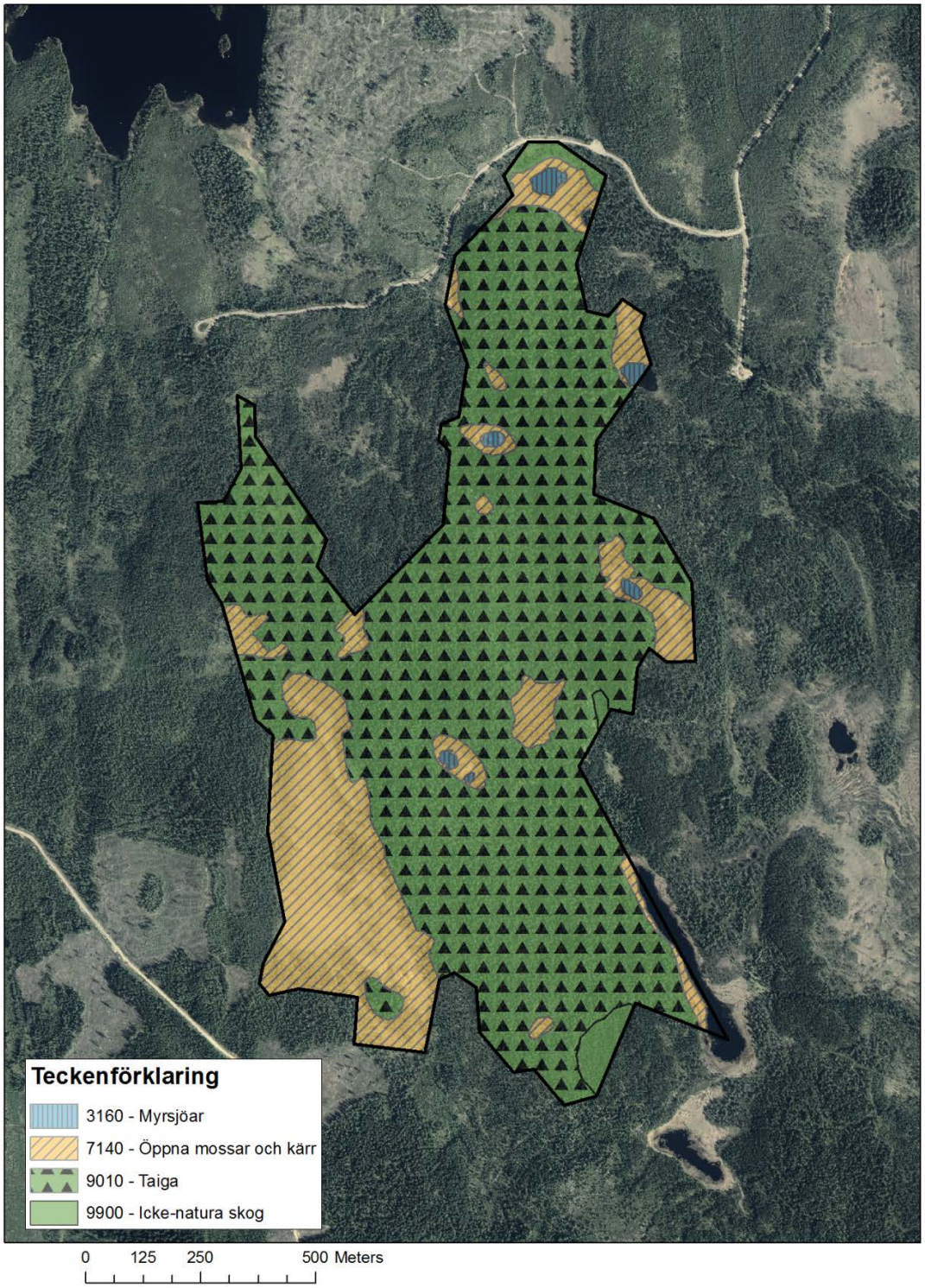

Källförteckning

- Westling, Anna & Gärdenfors, Ulf (red.) (2015). Rödlistade arter i Sverige 2015. Uppsala: Artdatabanken
- Hermansson, Jan-Olof, Program för naturvården – Ludvika kommun. Utkast 2015.
- Hotflex. Länsstyrelsen i Dalarnas databas av fynd av hotade eller skyddsvärda arter.
- Jönsson, Camilla & Löfgren, Rolf (red.) (2004). Kartering av skyddade områden [Elektronisk resurs] : kontinuerlig naturtypskartering. Stockholm: Naturvårdsverket
- Ljung, Tomas (1998). Strövtåg i Ludvika: natur och kulturhistoria i Ludvika, Grangärde och Säfsnäs. Ludvika: Ludvika kommun
- Lundqvist, Rolf (1997). Dalarnas urskogar: -en inventering av urskogsartade skogar i Dalarnas län. Falun: Länsstyrelsen Dalarna, Miljövårdsenheten Naturvårdsverket och SLU: Artportalen, http://artportalen.se/ - Databas.
- Regional underlagsmaterial (RUM). Digitala kartunderlag som redovisar statens anspråk när det gäller användningen av vissa mark- och vattenområden inom olika sektorer av den fysiska planeringen
- Rynéus, Torbjörn, Edelsjö, Jan & Bratt, Lennart (1988). Naturvårdsprogram för Kopparbergs län. Falun: Länsstyr. i Kopparbergs län
- Sveriges Geologiska Undersökning. 2016: Berggrund 1:250 000 – Databas.
- Sveriges Geologiska Undersökning. 2016: Jordarter 1:100 000 – Databas.
- Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1. Vägledning för 7140 Öppna mossar och kärr. Naturvårdsverket, november 2011.
- Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1. Vägledning för 9010 Västlig taiga. Naturvårdsverket, maj 2012.
- Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1. Vägledning för 3160 Myrsjöar. Naturvårdsverket, november 2011.

Plandel

Avvägningar mellan bevarandevärden

Syfte med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara områdets naturskogar och våtmarker samt andra ingående prioriterade bevarandevärden inklusive förekommande livsmiljöer och arter enligt art- och habitatdirektivet. I syftet ingår att restaurera några mindre delområden med lägre naturvärden.

Prioritering mellan bevarandevärden

Naturreservatet/skötselområdet är främst avsatt för att säkerställa och utveckla de biologiska värdena, varför anordningar för friluftslivet endast får lokaliseras på ett sätt så att de biologiska värdena ej äventyras.

Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Bevarandemålen har utformats i enlighet med de nationella riktlinjer som gäller för formulering av bevarandemål för skyddad natur. Reservatet är indelat i fyra skötselområden:

1. Sjöar och öppna mossar och kärr
2. Västlig taiga
3. Talldominerade ungskogar med lägre naturvärden
4. Friluftsliv och anläggningar

Skötselområde 1: Sjöar och öppna mossar och kärr

-Ingående naturtyper enligt Natura 2000: Myrsjöar (3160), Öppna mossar och kärr (7140).

Beskrivning

Skötselområdet är uppdelat på flera delområden, den totala arealen är 28 hektar. Det största myrområdet finns vid Orrleksmossen i reservatets sydvästra del och är tillsynes helt opåverkad av dikningar. En gammal lada vittnar om att området med stor sannolikhet nyttjades för myrslåtter förr i tiden. Myren är svagt sluttande åt norr och är i kanterna glest bevuxna med skog. I reservatet finns även flera små tjärnar, dessa är alla omgivna av mindre myrområden. Den största tjärnen i reservatet heter Rävtjärnen och ligger i norra delen av reservatet.

Orrleksmossen i reservatets sydvästra del, ingår i skötselområde 1. Foto: Fredrik Enoksson

Bevarandemål

Myrmarker, sjöar och vattendrag utvecklas bäst genom att naturliga processer får verka fritt. Myrmarkerna och sjöarna ska ha ostörd hydrologi och hydrokemi. Typiska arter knutna till naturtyperna ska ha förutsättningar att även i framtiden finnas i området.

Arealen av nedan uppräknade naturtyper ska bibehållas.

3160 Myrsjöar 1,01 hektar
7140 Öppna mossar och kärr 26,91 hektar

Skötselåtgärder

Området lämnas för fri utveckling.

Skötselområde 2: Västlig taiga

-Ingående naturtyper enligt Natura 2000: Västlig taiga (9010).

Beskrivning

Området är drygt 90 hektar stort och består av skogar av varierande typ. Hällmarkerna domineras av glesa tallskogar. Spåren efter bränder är få och området är troligtvis inte frekvent påverkat av brand. I Josafats dal är granskogen naturskogsartad och här finns bitvis väldigt god tillgång på död ved. Längst i norr finns en brant västsluttning ned mot en bäck. Här finns mycket rikligt med död ved i olika nedbrytningsstadier och dimensioner. I sydost växer en flerskiktad, olikåldrig granskog med sumpiga inslag. Även här finns gott om död ved i form av lågor och torrträd. Mellan Orrleksmossen och Kanabergstjärnarna växer gammal granskog med många naturskogskvalitéer, bland annat rikligt med lågor i olika dimensioner och sumppartier mot myren.

Josafats dal inom skötselområde 2, med riklig tillgång på död ved. Foto: Fredrik Enoksson

Bevarandemål

Naturliga processer som åldrande och avdödende leder till en olikåldrig skog samt död ved i olika grovlek och nedbrytningsstadier. Omvälvande störningar i form av t.ex. stormfällning och/eller insektsangrepp, kan leda till att hela eller delar av skogen under perioder har en annan karaktär, men detta är en del av skogens utveckling.

Arealen av nedan uppräknade naturtyper ska bibehållas.

9010 Västlig taiga 90,12 hektar

Skötselåtgärder

Området lämnas för fri utveckling.

Skötselområde 3: Talldominerade ungskogar med lägre naturvärden

Beskrivning

Skötselområdet omfattar uteslutande områden i yttergränsen av reservatet där skogen är ung på grund av avverkningar i sen tid. Contortatall har planterats i några av delområdena.

Bevarandemål

Ingen contortatall finns i området för att undvika framtida spridning in i reservatet. Ungskogarna utvecklas på längre sikt till naturskogar genom att naturliga processer får verka fritt i området. På lång sikt kommer åldrande och avdöende leda till att död ved finns i olika grovlekar och nedbrytningsstadier och att skogen är olikåldrig. Naturliga störningar i form av exempelvis stormfällning, bäverdämningar och/eller insektsangrepp, kan leda till att hela eller delar av skogen under perioder har en annan karaktär, men detta är en del av skogens utveckling.

Ingen naturtyp finns utpekat inom skötselområdet i dagsläget. Med tiden ska skogarna uppnå Natura2000-status inom naturtypen 9010 Västlig taiga.

Skötselåtgärder

Restaureringar

Avverkning av contortatall. Skötselområdets delområden är lokaliserade på sånt sätt att de inte är lämpliga att bränna då de är små och ligger i reservatets yttergräns. Bränning är ju annars ett naturligt val av restaureringsmetod för yngre tallskogar.

Löpande skötsel

Avverkning av contortatall, i övrigt fri utveckling.

Skötselområde 4: Friluftsliv och anläggningar

Beskrivning

Reservatet ligger relativt avsides och är troligtvis inte välbesökt. För den som vill besöka ett större område med äldre skog kan ett besök till Kanaberget dock vara intressant. Det är fascinerande att vandra i de relativt orörda skogarna. Flera vackra småtjärnar finns i området och kan locka besökare att slå upp ett tält eller ta en fikapaus. Josafats dal kan vara svårframkomlig, men visar upp en tillgång på död ved som är ovanlig i den normalt brukade skogen. Området nås lättast via vägen i norr, här kommer en informationstavla sättas upp och det är lätt att hitta lämpliga platser att parkera vid.

I samband med reservatsbildningen upprättades ett servitut för att få anlägga en parkeringsplats på Bergviks mark i anslutning till informationstavlan i områdets norra del. Men med tanke på det förväntade låga besöksantalet och då det redan finns befintliga parkeringsfickor längs vägen så föreslås ingen anlagd parkeringsplats i dagsläget. Om det skulle visa sig att behov av en parkeringsplats så kan denna anläggas i anslutning till informationstavlan.

Bevarandemål

Information om reservatet och vilka föreskrifter som gäller där, finns på informationstavla i anslutning till området och via Länsstyrelsens hemsida. Om det visar sig finnas behov av en parkeringsplats anläggs denna i anslutning till informationstavlan.

Skötselåtgärder

Initialåtgärder
Märka upp reservatets gränser i fält. Informationsskylt sätts upp längs vägen som går i reservatets norra del.

Löpande skötsel
Underhåll av informationsskylt, gränsmarkeringar och eventuell parkering

Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Åtgärd	Prioritet	Mål med åtgärden	När	Var	Frekvens
Uppmärkning av reservatsgräns	1	Synliggöra reservatsgräns	Inom 1 år	Se karta	Engångsåtgärd, underhåll vid behov
Uppsättning och underhåll av informationsskyltar	1	Ökad tillgänglighet	Inom 1 år	Se karta	Engångsåtgärd, underhåll vid behov
Folder och webbplats	2	Ökad tillgänglighet	Inom 5 år		Engångsåtgärd, underhåll vid behov
Avverkning av contortatall	1	Avlägsna främmande trädslag	Inom 5 år	Skötsel-område 3	Återkommande vid behov
Anläggande av parkeringsplats	3	Ökad tillgänglighet	Om behov finns		Engångsåtgärd, underhåll vid behov

Jakt och fiske

Inskränkningen i jakten omfattar reglering av jakttorn och jaktpass, utfodring av djur, korttidsjakt och fällfångst. Transport av fällt vilt ska ske hänsynsfullt så att inte skador på mark och vegetation uppkommer.

Inga inskränkningar finns för fisket.

Dokumentation och uppföljning

Dokumentation

Förvaltaren ansvarar för att dokumentera underhållsåtgärder samt tillsyn av friluftsanläggningar.

Uppföljning

Bevarandemål

Uppföljning av de bevarandemål som angetts i skötselplan ska göras som underlag för utvärdering av om syftet med reservatet uppnås. Uppföljningen genomförs av Länsstyrelsen. Uppföljning kommer att ge vägledning om ytterligare bevarandeåtgärder krävs för att upprätthålla gynnsam bevarandestatus.

Restaureringsåtgärder

Uppföljning av alla restaureringsåtgärder ska göras på initiativ av förvaltaren, i samverkan med naturvårdsenheten vid Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Övriga skötselåtgärder

Förvaltaren ansvarar för att följa upp genomförda skötselåtgärder.

Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare och revideras då uppföljningen indikerar att behov finns, eller om skötselplanen i övrigt är inaktuell.

Bilaga A: kartor

Skötselområden Kanabergets naturreservat

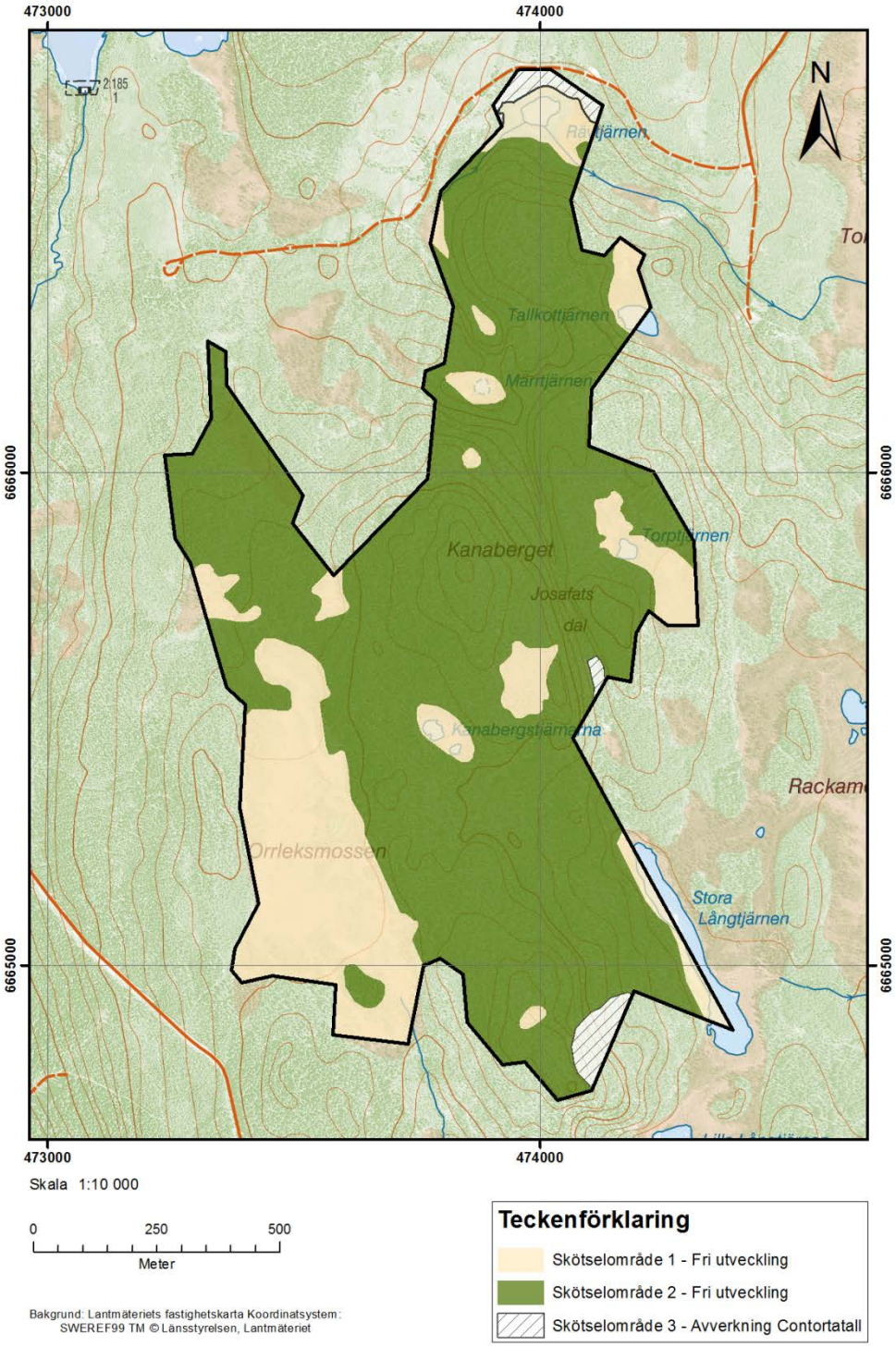

Anläggningar Kanabergets naturreservat

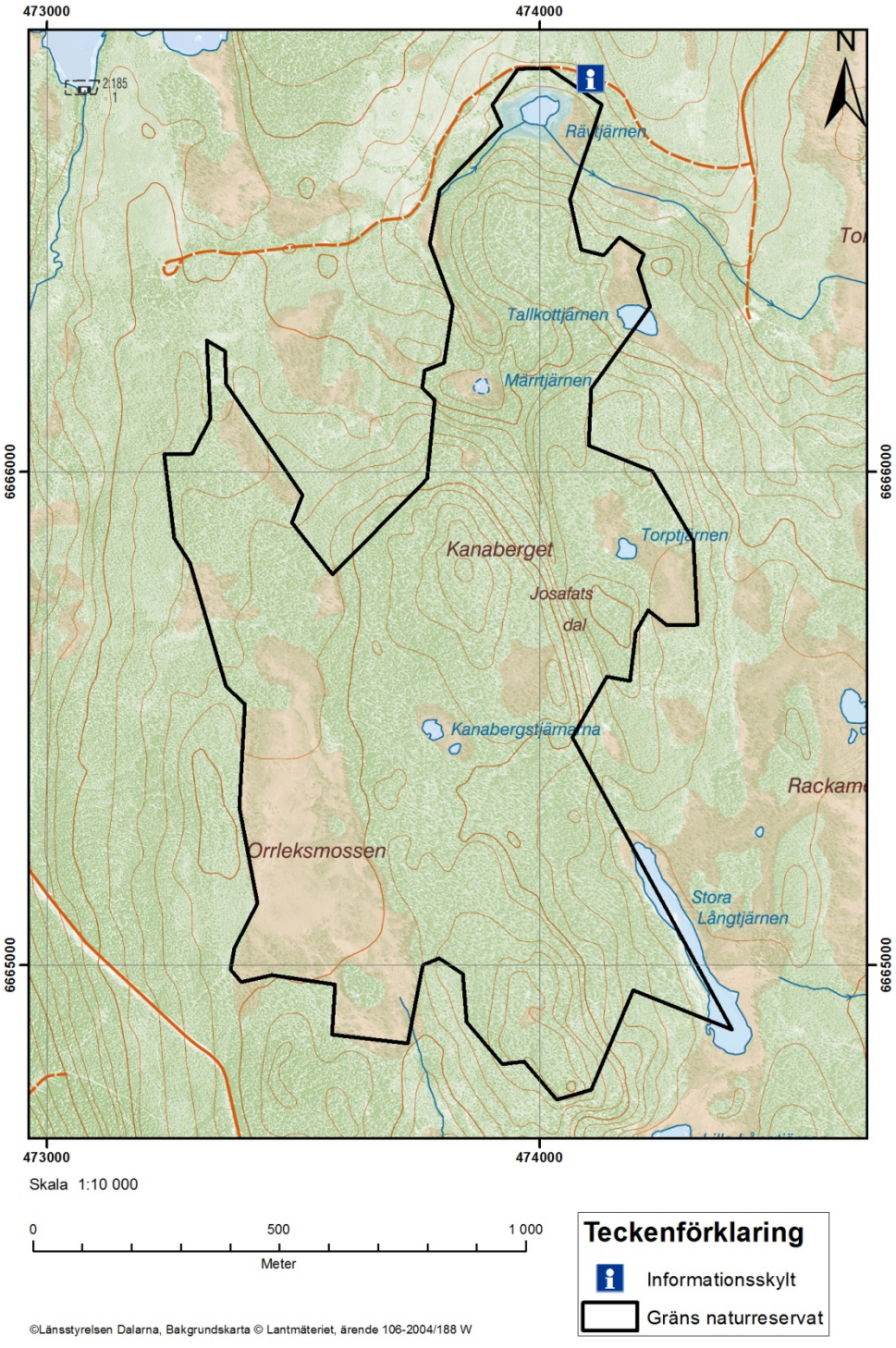

©Länsstyrelsen Dalarna, Bakgrundskarta © Lantmäteriet, ärende 106-2004/188 W

Bilaga B - Hotbild mot utpekade värden inom Natura 2000-området

Om inte annat anges så är Länsstyrelsens bedömningar av hotbilder baserade på Naturvårdsverkets generella vägledningar för arter och naturtyper inom nätverket Natura 2000.

Öppna mossar och kärr 7140

Tillkommande och ingrepp i form av torvbrytning, dikning och andra markavvattnande åtgärder liksom dämning kan påverka habitatets hydrologi och hydrokemi på ett negativt sätt, vilket i sin tur kan ge konsekvenser på vegetation och torvbildning samt torvnedbrytning. Även markavvattningsföretag och dämning i närliggande våtmarks- eller fastmarksmiljöer kan ge en negativ påverkan på habitatet.

Genom att anlägga skogsbilvägar över eller i närheten av habitatet kan hydrologin och/eller hydrokemin i området förstöras. Skogsbruk och andra företag som innebär att fastmarksholmar och närliggande fastmark avverkas kan innebära att näringsämnen läcker ut på myren och att de hydrologiska förhållandena ändras.

Spridning av till exempel kalk, aska och gödningsämnen i habitatet ger drastiska förändringar på vegetationens artsammansättning. Motsvarande spridning av kemiska substanser i habitatets närhet kan också skada habitatet genom luftburen deposition eller genom transport med tillrinnande vatten.

Västlig taiga 9010

Skogsbruk, i eller i anslutning till objekt; kan hota naturtypen, och leder till brist på gamla träd, död ved etc. Exempel på skogsbruksåtgärder är till exempel slutavverkning, gallring, röjning, blädning. transporter, markberedning, dikning och plantering.

Produktionshöjande åtgärder i skogsbruket, exempelvis gödsling, markberedning, plantering och användandet av främmande trädslag.

Brist på dynamik. Arterna förekommer ofta bara i några få stadier i skogens utveckling. Om de dynamiska krafterna inte får verka kan det i landskapet uppstå brist på något av dessa stadier, med följd att de ingående arternas habitat försvinner. Detta gäller särskilt brand som verkar över stora ytor, men andra viktiga dynamiska krafter är väderfenomen, översvämning och utbrott av skadeorganismer.

Byggnation av skogsbilvägar fragmenterar området och medför att hydrologin i skogsområdet kan förstöras.

Myrsjöar 3160

Dikning av omgivande våtmark och gungfly.

Skogsbruk i närområdet; avverkning av strandskog förändrar hydrologi, lokalklimat och struktur i strandzonen.

Exploatering av strandområdet är negativt för möjligheten att upprätthålla naturliga strandmiljöer och riskerar att öka framtida efterfrågan om översvämningsskydd.

Kalkning av omgivande våtmarker förändrar de fysiska och kemiska förutsättningarna för strandmiljöernas naturligt förekommande arter. Kalkning av naturligt sura (icke antropogent försurade) tillflöden och sjöar påverkar förutsättningarna för de arter som är anpassade till naturligt sura förhållanden.

Hur man överklagar hos Regeringen

Den som vill överklaga ska skriva till Regeringen. Överklagandet ska dock **skickas eller lämnas till Länsstyrelsen.** Postadressen är Länsstyrelsen, 791 84 FALUN. Besöksadressen är Åsgatan 38 i Falun.

Överklagandet måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor från den dag klaganden fick del beslutet.** Annars kan överklagandet inte prövas.

Överklagandet ska innehålla

* vilket beslut som överklagas, till exempel genom att ange ärendets diarienummer (dnr),
* varför klaganden anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt,
* hur klaganden vill att beslutet ska ändras.

Klaganden ska även ange

* namn, adress och telefonnummer.

Överklagandet ska vara undertecknat av klaganden. Om ombud anlitas kan i stället ombudet underteckna överklagandet. I så fall ska fullmakt för ombudet sändas med.

Handlingar eller annat som klaganden anser stöder överklagandet bör sändas med.

Överklagandet prövas av Regeringen. Om Länsstyrelsen inte ändrar sitt beslut som klaganden begär och överklagandet kommit in i rätt tid kommer det att sändas över till Miljö- och energidepartementet**.**

Ytterligare upplysningar kan lämnas av Länsstyrelsen, telefon 010 225 00 00.